

„WAŃKA-WSTAŃKA”

„WANKA-WSTANKA”

(POUPEE A RESSORT, CULBUTO)

(„Uroda” n° 11, listopad 2000)

(„Uroda” n° 11, novembre 2000)

Dla jednych genialny malarz, dla innych przerażający wizjoner. Jego talent zawsze igrał ze śmiercią. W końcu role się odwróciły i to ona zadrwiła sobie z niego. Mimo że

Zdzisław Beksiński w krótkim czasie stracił najbliższych, nadal dzieli ze śmiercią swe życie artystyczne.

Pour les uns peintre de génie, pour d'autres un visionnaire terrifiant. Son talent a toujours joué avec la mort. A la fin les rôles se sont inversés et c'est elle qui s'est nargué de lui. Bien qu'il ait perdu en peu de temps ses proches, il partage toujours avec la mort sa vie artistique.

Ekran pańskiego komputera ciągle wyświetla tekst: „Wszystko do dupy”. To prowokacja czy projekcja stanu duszy i pana stosunku do świata?

L'écran, de votre ordinateur affiche toujours cette épitaphe : „Tout est vanité à se mettre dans le trou de cul”. C'est une provocation ou bien l'émanation de votre âme et votre attitude à l'égard du monde ?

Zawsze mówię szczerze, co myślę, stosując, być może, pewną przesadę.

Je dis toujours sincèrement ce que je pense, avec, peut-être, une petite exagération.

Czy należy zatem wierzyć również w to, że lubi pan wszystko, co sztuczne: kawę instant albo plastik, a nie znosi np. zapachu kwiatów?

Faut-il donc croire aussi que vous aimez tout ce qui est artificiel : le café instantané ou bien le plastique, et en revanche détestez l'odeur des fleurs.

Zapachów rzeczywiście nie znoszę! Żadnych! Najbardziej byłbym szczęśliwy, gdyby zapachów nie było w ogóle. Drażnią mnie sztuczne i prawdziwe, nawet proszek do prania. Przywykłem jedynie do zapachów technicznych, np. do farb olejnych, ponieważ

nieustannie śmierdzą w moim domu. Obdarzam ten zapach nawet pewną sympatią.

Pour les odeurs c'est vrai que je les déteste. Tous ! Je serai le plus heureux s'il n'y avait pas d'odeurs du tout. Elles me gênent qu'elles soient naturelles ou artificielles, même la lessive. Je me suis habitué seulement à des odeurs technologiques, par exemple celle de la peinture à l'huile, car elle empeste toujours mon appartement. J'ai même une petite sympathie pour cette odeur-là.

Szczególnie nie lubię wszystkiego, co biologiczne i naturalne. Na szczęście pochodzę z epoki, w której ani lekarz, ani papież, ani nikt inny nie wymagał od mężczyzny, aby asystował przy narodzinach dziecka. Udało mi się więc to jakoś obejść. Raz widziałem, jak rodzi kot, i od razu zemdlałem. Jestem nadwrażliwy.

Je déteste particulièrement tout ce qui est biologique et naturel. Je suis heureux de vivre

une époque où ni le médecin ni le Pape n'exigent de l'homme d'assister à la naissance d'un enfant. J'ai eu la chance d'éviter cela. Une fois j'ai vue l'accouchement d'un chaton et immédiatement je suis tombé dans les pommes. Je suis excessivement sensible à tout cela.

Śmiałe wyznanie w ustach mężczyzny.

Un aveu courageux de la part d'un homme.

Mój ojciec powiedziałby, że niedopuszczalne.

Mon père aurait dit, inadmissible.

Jaki był pański ojciec?

Comment était votre père?

O ile mojej matce zawsze zależało, żebym został artystą – niekoniecznie malarzem, raczej wirtuozem – o tyle ojciec uważał, że artyści to gołodupcy. Nie rozpieszczał mnie za bardzo i mocno wpłynął na moją psychikę, powtarzając, że prawdziwy mężczyzna nie płacze i nie demonstruje uczuć. Byłem wychowany na kogoś w rodzaju białego sahiba, co jednak w praktyce dało Anglika z Kołomyi i chyba nie jest mi z tym dobrze.

Autant ma mère tenait toujours à ce que je sois artiste – pas forcément peintre, plutôt virtuose – autant mon père estimait que les artistes ce sont de gueux. Il ne me gâtait pas beaucoup et a très fortement influé sur mon psychisme, en répétant que le vrai homme ne pleure pas et n'affiche pas ses sentiments. J'ai été élevé à devenir une sorte de sahib blanc, ce qui a toutefois donné en pratique un Anglais de peccadille et je ne me sens pas

très bien avec ça.

Zawsze sztywno podaję rękę, z obawy, żeby ktoś nie chciał mnie ścisnąć. Szczególnie w Wigilię, gdy pojawiała się dalsza rodzina, było to dla mnie bardzo trudne. Żona wiedziała, że cierpię podczas dzielenia się opłatkiem i składania życzeń, toteż ostatnimi laty mawiała: „Zróbmy to bez całowania”. Dla mnie całowanie zawsze było związane wyłącznie ze sferą seksualną.

Je tends la main avec raideur, car avec l'angoisse que quelqu'un voudra m'embrasser. Dans le temps c'était particulièrement pénible à Noël quand venait la lointaine famille. Ma femme savait que je souffrais en partageant l'hostie et lors des souhaits, c'est pourquoi vers la fin elle disait : « Faisons ça sans nous embrasser ». Pour moi le baisé était toujours lié exclusivement avec la sphère sexuelle.

A więc jaki pan właściwie jest? Oschły czy uczuciowy?

Alors comment êtes vous au fond? Sec ou sentimental ?

Moja uczuciowość wyładowuje się przy muzyce, która jest najwspanialszą ze sztuk. Miała i ma szalony wpływ na moje życie. Uczyłem się grać na fortepianie do 14. roku życia, czego zresztą nie cierpiałem, bo nie chciałem zostać wirtuozem. Potem było to już niemożliwe, bo spłonka z miny, którą usiłowałem rozebrać, urwała mi dwa palce u ręki. Musiałem zapomnieć o pianistyce, ale i tak – choć zabrzmiałoby to paradoksalnie – mogę powiedzieć, że miałem szczęście.

Mes sentiments trouvent leur issue dans la musique qui est le plus magnifique des arts. Elle a eu et a toujours une extraordinaire influence sur ma vie. J'apprenais le piano

jusqu'à l'âge de 14 ans, chose que je détestais, car je ne voulais pas devenir virtuose. Ensuite ce n'était plus possible car une mine que j'ai cherché à désamorcer m'a arraché deux doigts de la main. J'étais contraints d'oublier le piano, mais même là je dois dire – encore que c'est un paradoxe – j'avais de la chance.

Przedtem podobną spłonkę, tyle że zamoczoną, rozgryzłem w zębach. Gdyby eksplodowała właśnie wtedy, wyglądałbym jak postać ze swoich obrazów. A wracając do muzyki – potrafi mnie wzruszyć do łez.

Un moment plus tôt je cherchais à désamorcer une mine semblable, mais mouillée, avec les dents. Si elle explosait alors j'aurai l'air d'un personnage de mes tableaux. Mais pour revenir à la musique, elle est capable de m'émouvoir jusqu'aux larmes.

Z tego, co pan powiedział dotychczas, wyłania się obraz artysty zamkniętego w swoim obszarze kolorów i dźwięków, odciętego od codziennych problemów, rodziny...

De ce que vous venez de dire, émerge l'image d'un artiste enfermé dans son espace de couleurs et des sons, coupé des problèmes quotidiens, de la famille...

Na Boga! Pani mnie źle widzi. Żona zajmowała się domem, ja zarabiałem tyle, że wszyscy mogliśmy spokojnie żyć. Z żoną nieustannie rozmawialiśmy na różne tematy, odnajdowaliśmy się we wspólnych wycieczkach samochodem, w oglądaniu telewizji. Co można jeszcze więcej wspólnie robić? Mieszkały z nami dwie babcie, w osobnych pokojach.

Mon Dieu! Comme vous me voyez mal. Ma femme s'occupait de la maison, moi je gagnais suffisamment pour que nous puissions vivre tranquillement. Avec ma femme

nous maintenions un dialogue permanent sur toute sorte de sujets, nous nous retrouvions dans nos excursions en voiture, ou bien quand nous regardions la télé. Que peut-on encore faire ensemble ? Deux grands mères habitaient avec nous, chacun dans sa chambre.

Tolerowały się, ale niezbyt lubiły. Inna mentalność, inne przyzwyczajenia. My spaliśmy w sypialni, która przypominała przedział kolejowy, a jeden pokój zajmowała moja pracownia. Żona nie przepadała za wizytami towarzyskimi. Uważała chyba, że nie mogąc ustawić nawet dużego stołu na więcej osób, nie możemy nikogo przyjmować, a więc także u nikogo bywać.

Elles se toléraient, encore qu'elles ne s'aimaient pas trop. Une autre mentalité, des habitudes différentes. Nous dormions dans notre chambre à coucher, qui rappelait un compartiment de train, et une pièce était occupée par mon atelier. Ma femme n'avait pas le goût des visites mondaines. Elle estimait probablement que puisqu'elle ne pouvait même pas placer une grande table pour plusieurs personnes, nous ne pouvions recevoir,

donc aussi rendre visite aux autres.

Na pewno irytowało ją, że siedzi pan w pracowni i maluje, odizolowany od świata.

Elle était sûrement irritée que vous restiez dans votre atelier et peignait, isolé du monde.

Nie sędę, złościła się jedynie w ostatnich latach na komputer, na którym zacząłem pracować. Denerwowało ją, że patrzę bez przerwy w monitor. Kiedy malowałem przy sztalugach, było inaczej. Ale gdy tylko miała ochotę gdzieś wyjść, chętnie odrywałem się od każdej pracy. Oczywiście, tkwiłem w swoim świecie, ale uważam, że ona również miała swój świat. I pomimo wszystko byliśmy ze sobą bardzo związani. Mieliśmy nadzieję na tak zwaną spokojną starość.

Je ne le crois pas, ces dernières années elle était seulement en colère contre l'ordinateur, sur lequel j'ai commencé à travailler. Ca l'énervait que je regarde toujours le monitor. Quand je peignais devant mon chevalet, il en était autrement. Mais si seulement elle avait envie de sortir dehors, c'est volontiers que j'interrompais tout travail. Bien sûr je vivais dans mon propre univers, mais je considère qu'elle aussi avait son propre univers. Et malgré tout nous étions très liés. Nous espérions, ce qu'on appelle une vieillesse tranquille.

Ale stało się inaczej. Najpierw umarła moja matka, potem teściowa. Wtedy właśnie okazało się, że żona jest śmiertelnie chora i zostało jej niewiele czasu. Żyliśmy jak z bombą zegarową. Umarła w domu, podczas śniadania. Pęknięcie tętniaka aorty.

Mais les choses ont tourné autrement. Ma mère est morte en premier, puis ma belle mère. C'est alors que nous avons appris que ma femme est mortellement malade et qu'il ne lui

restait que peu de temps pour vivre. Elle est morte à la maison, pendant le petit déjeuner.
La rupture de l'anévrisme de l'aorte.

Pojawiły się komentarze, nawet w prasie, że na dramatyczne wypadki w pańskim życiu wpływ miała treść pańskich obrazów.

Des commentaires sont parus dans la presse que c'est le contenu de vos tableaux qui a influé sur les événements dramatiques de votre vie.

Powtarzam: moją żonę nie zawsze zajmowało to, co maluję. Natomiast Tomek – mój syn, który popełnił samobójstwo - sam wybierał obrazy, które mu odpowiadały. I tylko z tymi obcował. Choć mieliśmy niezłe układy, nie należał do osób, które by się bawiły w uprzejmości. Zwykle mówił: „To żeś spieprzył, a ten biorę sobie”. W pewnym momencie powiedział, że moje obecne obrazy „przypominają portret pamięciowy, który przekupka z

Bazaru Różyckiego zrobiła złodziejowi” i że już go moja twórczość nie interesuje.

Je répète : ma femme ne s’occupait pas toujours de ce que je peignais. En revanche Tomek – mon fils qui a commis le suicide – choisissait lui-même les tableaux qui lui convenaient. Et il n’acceptait que ceux avec lesquels il était prêt à vivre. Bien que nous n’avions pas des rapports pas trop mauvais, il ne faisait pas patrie des gens qui s’amusaient à rester polis. Généralement il disait : « Ca, tu l’as foiré, et ça je prends pour moi. » A un moment il m’a dit que mes tableaux actuels « rappelaient le portrait de mémoire fait par une vendeuse du bazar Rozycki à un voleur », et que ma création ne l’intéressait plus.

Nawet komputerowa?

Même c elle sur l’ordinateur.

Komputerów nienawidził demonstracyjnie, był nieugięty w swej wrogości wobec tego, co traktował jako symbol współczesności. Miał w domu starego Macintosh, ale zamkniętego na klucz w barku, o czym oczywiście nikt nie wiedział, bo byłoby to dla niego poniżające. Dokopując komputerowi, dokopywał bezwiednie mnie, a kiedy coś mi w komputerze nawaliło – wręcz okazywał radość. Jedyne moje dawne obrazy olejne zyskały jego uznanie.

Il détestait l'ordinateur avec ostentation, il était un inflexible ennemi de tout ce qu'il considérait comme symbole de l'époque contemporaine. Il avait un vieux Mackintosh, mais fermé à clé dans le bar, ce que tout le monde devait ignorer car cela l'aurait humilié. En donnant des coups de pied dans l'ordinateur, il les donnait inconsciemment à moi, et quand quelque chose tombait en panne dans mon ordinateur – carrément il jubilait. Seuls mes anciens tableaux à l'huile ont gagné son approbation.

Łagodny dla pana nie był.

Il n'était pas tendre pour vous.

Nie był, ale mieliśmy taki sposób wyrażania się o sobie, bez wzajemnych pretensji.

Non, il ne l'a pas été, mais nous avons cette façon de nous décrire, sans en vouloir l'un à l'autre.

Tomek Beksiński prowadził nocne audycje muzyczne w radiu, miał swoich fanów, tłumaczył z angielskiego listy dialogowe filmów, m.in. „Monty Pytona”. Czy lubił błyszczeć, bo miał sławnego ojca?

Tomek Beksinski avait une émission musicale la nuit, à la radio, il avait ses propres fans, traduisait de l'anglais les dialogues des films, entre autre „Monty Python”.

Est-ce qu'il aimait briller, car il avait un père célèbre ?

Uwielbiał dominować. Był niezależny finansowo, mimo że nigdy nie pracował na etacie. Miewał pomysły, którym ulegałem. Byłem gotów zgodzić się na wszystko, nawet okazywać entuzjazm, choć czasami nie rozumiałem dlaczego tak, a nie inaczej postępuje. Dotyczyło to również jego uczuć do dziewczyn, z którymi był związany.

Il adorait dominer. Il n'a jamais été salarié, mais était financièrement indépendant. Il avait des idées auxquelles je succombais. J'étais prêt à tout accepter, et même à montrer de l'enthousiasme, encore que parfois je ne comprenais pas pourquoi il agissait d'une telle ou telle façon. Ca concernait aussi ses sentiments pour les filles qu'il fréquentait.

Idealną rodzinę wyobrażał sobie w stylu Jean Paul Sartre'a i Simone de Beauvoir. Myślał, że ona będzie pracowała w swoim domu, a on w swoim, a spotykać się będą w kinie albo w łóżku. Praca była u niego na pierwszym miejscu – podobnie zresztą jak u mnie.

Pour lui l'idéal de la famille c'était celui de Jean Paul Sartre avec Simone de Beauvoir. Il pensait qu'elle devait travailler chez elle et lui chez soi, et qu'ils devaient se rencontrer seulement au cinéma ou au lit. Le travail tenait pour lui la place primordiale – tout comme pour moi d'ailleurs.

Z projektów osobisto-rodzinnych nic nie wyszło, a do tego śmierć matki... Być może to wszystko wpłynęło na decyzję Tomka o samobójstwie?

Ses projets personnels et familiaux ont échoué, et puis la mort de sa mère... C'est peut-être tout ça qui a poussé Tomek au suicide ?

Szukałbym raczej uwarunkowań genetycznych. Sadzę, że wiele cech odziedziczył po matce, choćby niską samoocenę i poczucie klęski. Ja nie mam skłonności samobójczych. Jestem z gatunku tych, którzy nawet znalazłszy się na samym dnie, od razu zaczynają się zastanawiać, jak by się tu urządzić. Natomiast on, zsunąwszy się zaledwie o jeden szczebel w dół, uważał, że nie ma już po co żyć.

Je chercherais plutôt dans le conditionnement génétique. Je crois qu'il a hérité de plusieurs caractéristiques de sa mère, ne serait-ce que la pauvre opinion de soi-même et la sensation du désastre. Moi, je n'ai pas d'inclinaisons autodestructrices. Je suis de ceux qui, lorsqu'ils se trouvent au fond du gouffre immédiatement commencent à penser comment s'y débrouiller. Alors que lui, s'il régressait d'une marche, estimait qu'il n'avait plus pourquoi vivre.

Dla mnie samobójstwo jest nie do przyjęcia – chyba że np. w chińskim więzieniu przed przesłuchaniem. Wiedziałem, że Tomek prawdopodobnie zrobi to, o czym często mówił, a nawet dwukrotnie próbował, choć wtedy udało się go odratować. Ta sytuacja trwała od dzieciństwa, miał melancholijne nastawienie do życia. Pod koniec nie wiedziałem już, czy moim obowiązkiem jest przeszkadzanie mu w tych zamiarach czy raczej pomaganie.

Pour moi l'idée du suicide est inacceptable – à moins que ce soit dans une prison chinoise avant l'interrogatoire. Je savais que très probablement Tomek fera ce dont il a souvent parlé, et ce qu'il a même tenté deux fois, encore qu'on a réussi à le sauver ces deux fois-là. Cette situation durait depuis son enfance, il cultivait à l'égard de la vie une attitude mélancolique. A la fin je ne savais plus si mon devoir était d'empêcher ses projets ou plutôt de l'y aider.

Czy po tych doświadczeniach odczuwa pan jeszcze coś takiego jak radość tworzenia?

Après toutes ces épreuves ressentez-vous encore quelque chose comme la joie de créer ?

To bardzo trudne. Poza tym, trudno uciec przed rutyną. Niedawno usłyszałem, że jestem Kraszewskim malarstwa. Pomyślałem: „Coś za dużo Beksiński tego natrzepałeś”.

C'est très difficile. Et puis il est difficile d'échapper à la routine. J'ai entendu récemment quelqu'un dire que je suis Kraszewski de la peinture. Je me suis dit : « Aï Beksinski, t'as barbouillé trop de croûtes. »

Powiedział pan kiedyś: „Nie zależy mi na tym, aby inni podziwiali moją sztukę”. Po

co w ogóle malować przy takim podejściu do sprawy?

Vous avez dit une fois : „Je ne tiens pas à ce que les autres admirent mon art. » A quoi bon peindre si l'on adopte une telle attitude ?

Jestem przykładem maniaka, który pracuje dla własnej przyjemności. Wystawy nie przynoszą mi żadnej satysfakcji ani korzyści. Robię to jedynie wtedy, gdy ktoś o to zabiega. W każdym wieku należy eksploatować cechę, która jest temu wiekowi właściwa. Ja obecnie eksploatuję w sobie gnuśność. Praca dla przyjemności – to jest właśnie to, co mi obecnie najbardziej odpowiada.

Je suis l'exemple même d'un maniaque qui travaille pour son propre plaisir. Les

expositions ne m'apportent aucune joie ni aucun gain. Je ne les fais que si quelqu'un y insiste. A chaque époque de sa vie il faut exploiter le trait de caractère qui correspond à cette époque. Moi en ce moment j'exploite en moi la fainéantise. Travailler pour le plaisir – c'est justement ce qui me convient actuellement le mieux.

Jeszcze raz zacytuje pana sprzed lat: „Chciałbym, aby moje obrazy i rysunki przetrwały, maluję wyłącznie po to, by przetrwać w dziełach, jak nagrobek, mumia faraona, list w butelce na falach oceanu...”

Encore une fois je citerai votre propos d'antan : « Je voudrai que mes tableaux et dessins survivent, je peins exclusivement pour survivre dans mes oeuvres, comme une pierre tombale, une momie de pharaon, une lettre dans une bouteille sur les vagues de l'océan... »

Teraz patrzę na to inaczej. Zdaję sobie sprawę, że walka o przetrwanie w sztuce jest bez sensu. Bo cóż to jest przetrwanie i to maksimum 150 do 200 lat wobec nieskończoności, o której zapewne byśmy marzyli, gdybyśmy mieli odwagę.

Aujourd'hui je le vois autrement. Je me rends compte que la lutte pour la survie dans l'art n'a pas de sens. Car qu'est-ce survivre et ce au maximum 150 à 200 ans par rapport à l'infini, dont nous rêverions sûrement, si nous en avons le courage.

Żadnych złudzeń? Ani prób szukania ich na przykład w alkoholu?

Pas d'illusions? Pas de tentatives de les trouver par exemple dans l'alcool?

Nie tańczę i nie piję. Jestem hedonistą abstynentem. Nie smakuje mi alkohol, nie cierpię stanu upojenia, a nade wszystko nie znoszę kaca. Lubię towarzystwo, ale raczej nie bardzo krzykliwe, bo mnie po prostu męczy i nudzi. Cenię ciekawe rozmowy. Zaraz po studiach, na początku lat pięćdziesiątych, przeszedłem okres „służbowego” picia jako kierownik budowy, kiedy to bratałem się z ludem pracującym w Rzeszowie.

Je ne danse pas et je ne bois pas. Je suis un hédoniste abstinent. Le goût de l'alcool ne me va pas, je ne supporte pas l'état d'enivrement, et par-dessus tout je déteste avoir une gueule de bois. J'aime la compagnie, mais à condition qu'elle ne soit pas trop bruyante, car ça me fatigue et m'ennuie. J'apprécie des conversations intéressantes. Tout de suite après le diplôme, au début des années cinquante, je suis passé par une période de beuveries « de service » en tant que chef des chantiers, à l'époque où je fraternisais avec les masses travailleuses à Rzeszow.

Poza tym pełniłem tam przy okazji rolę „madame” z XIX-wiecznego burdelu. Jedną z windziarek na mojej budowie- bo transport materiałów budowlanych w tych czasach odbywał się windami – pełniła też rolę „panienki”. Każdy, od dyscypliniarza po personalnego, przychodził najpierw do mnie z wódką, a dopiero potem szedł do windziarki za swoją potrzebą.

En même temps je remplissais le rôle de « Madame » du bordel du XIX siècle. L'une des filles qui s'occupaient de l'ascenseur sur mon chantier – car le transport des matériaux de construction se faisait à cette époque par ascenseurs – jouait le rôle de la « fille ». Tout le monde, à commencer par le type responsable de la discipline et à finir par celui des ressources humaines venait d'abord me voir avec de la vodka, et ce n'est qu'après qu'il allait avec la fille de l'ascenseur faire ses besoins.

To było społeczeństwo wiejskie, wyrwane w wyniku przyspieszonego awansu ze swego naturalnego środowiska. Nie wyobraża sobie pani, jak się wówczas piło. Otóż spirytus pół na pół z oranżadą, z zakrętek od kaloryfera, zatykanych od spodu palcem.

C'était une société paysanne, arrachée de son milieu naturel à la suite d'une avancée précipitée. Vous ne pouvez pas vous imaginer comment on buvait à l'époque. On buvait de l'alcool à 90% mélangé moitié-moitié avec de l'orangeade, avec des tuyaux de chauffage obstrués par en dessous.

Czy mimo przeciwności losu jest pan szczęśliwym człowiekiem?

Malgré les adversités est-vous un homme heureux?

Szczęście nie jest stanem, który się osiąga, ale do którego się dąży. Niewątpliwie dążyć

do szczęścia w wieku 71 lat to trochę śmieszne, ale mam wbudowany mocny homeostat – taki wańka-wstańka w każdej sytuacji. Natomiast ilość komplikacji nerwicowych, na jakie cierpię, jest nieskończona. Brakuje mi tylko stygmatów – szczególnie na wernisażach. Nie musiałbym wtedy wypisywać autografów.

Le bonheur n'est pas un état qu'on atteint, mais vers lequel on tend. Tendre vers le bonheur à l'âge de 71 ans c'est un peu ridicule, mais j'ai installé en moi un puissant homéostat – une sorte de « wanka wstanka » (culbuto, poupée à ressort) dans toute situation. En revanche la quantité de complications nerveuses dont je souffre est innombrable. Je ne manque que des stigmates – particulièrement lors des vernissages. Je ne serais alors contraint de signer les autographes.

Przecież nie wypadałoby męczyć kogoś ze stygmatami. Mimo podeszłego wieku, ciągle myślę przyszłością i mam nadzieję, że jako artysta coś z siebie jeszcze wyduszę. W

innych dziedzinach mojego życia już niewiele może się wydarzyć...

Personne n'oserait ennuyer un Monsieur qui a des stigmates. Malgré mon âge avancé je pense toujours en termes de l'avenir et j'ai l'espoir qu'en tant qu'artiste je pondrais encore des choses. Dans d'autres domaines de ma vie plus grand-chose ne m'attend...

Rozmawiała Maria Molska

Conversait Maria Molska